

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Velsen

Onderzoek gemeente

Onderzoek naar voor- en vroegschoolse educatie

Datum vaststelling: 24 juni 2021

Samenvatting

De inspectie houdt toezicht op de wijze waarop de gemeenten de verplichtingen aangaande het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) nakomen. Gemeenten hebben hiervoor een digitale vragenlijst ingevuld.

Volgens de analyse van de digitale vragenlijst van de gemeente Velsen bestaan er mogelijk risico's ten aanzien van de uitvoering van de wettelijke vve-verplichtingen in deze gemeente. We hebben daarom besloten een onderzoek uit te voeren.

We hebben de vragenlijst geverifieerd aan de hand van de aangeleverde documenten en de toelichting daarop, in een gesprek met betrokkenen van de gemeente. Vervolgens hebben we de eisen met betrekking tot het vve-beleid beoordeeld en de eigen aspecten van kwaliteit gewaardeerd.

Beeld van de kwaliteit van vve binnen de gemeente

Het beeld van de kwaliteit van vve in Velsen is overwegend positief. De gemeente voldoet op één na aan de wettelijke eisen, realiseert de voorwaarden voor vve en voert actief vve-beleid.

Aan de hand van het vve-beleid werkt de gemeente aan de verbetering van de kwaliteit van vve. We zien dat de gemeente werkt aan de verbetering aan de kwaliteit van vve. De volgende stap is meer in samenhang te laten zien wat er gebeurt en wat daarmee wordt bereikt. Dit geldt bijvoorbeeld voor het evalueren van resultaatgegevens en het evalueren van de effecten van de inzet van de HBO-geschoolde coach. Er zijn ook nog verdere verbeteringen mogelijk door het uitgevoerde beleid te evalueren en aan de hand hiervan, waar nodig, bij te stellen. Ook het ouderbeleid heeft aanscherping zodat meer ouders bereikt worden bij de ontwikkeling van hun kinderen en de deelname aan de voorschool verbetert.

Wat gaat goed bij vve?

De meeste dingen gaan goed. Zo heeft de gemeente een duidelijke definitie van wie tot de doelgroep behoort en zijn er ook afspraken gemaakt met schoolbesturen over welke resultaten behaald moeten worden. Ook de komst van coaches op de groepen en het verstrekken van subsidie voor het verbeteren van de scholing van medewerkers geeft aan dat de gemeente voorwaarden schept voor een structurele

Gemeente: Velsen

Gemeente nummer: 0453

OAB-budget gemeente 2020:
€ 1.695.670

Aantal houders in de gemeente
zonder voorschoolse educatie: 2

Aantal houders in de gemeente met
voorschoolse educatie:
0

Aantal kinderdagverblijven
met voorschoolse educatie in de
gemeente: 2

Aantal schoolbesturen in de
gemeente:
5

GGD-regio: Kennemerland

verbetering van de kwaliteit van voorschoolse educatie.

Wat kan beter bij vve?

De gemeente kan het ouderbeleid verder uitbreiden. Het hoge aantal niet deelnemers aan vve hangt mogelijk samen met het ouderbeleid. Hoewel de gemeente voldoende activiteiten ontwikkelt om ouderparticipatie te stimuleren, is er weinig zicht op de kenmerken van de ouders en waaraan zij behoefte hebben. Ook het evalueren op effecten van het gevoerde beleid is een aandachtspunt.

Vervolg

De gemeente Velsen voldoet voor de standaard Bereik op dit moment niet aan de wettelijke vereisten. In hoofdstuk 2.2 is een afspraak over vervolgtoezicht opgenomen.

1. Opzet onderzoek

De inspectie heeft onderzoek uitgevoerd bij de gemeente Velsen.

Werkwijze

- Analyse van de beantwoorde digitale vragenlijst in relatie tot de bevindingen tijdens eerder onderzoek van het vve-beleid van de gemeente.
- Analyse van aanvullend opgevraagde informatie in relevante beleidsdocumenten van de gemeente;
- Intern overleg met het team Kinderopvang over GGD-toezicht in de gemeente;
- Een gesprek met de betrokken beleidsambtenaar over het vve-beleid van de gemeente;
- Beoordeling van het vve-beleid van de gemeente Velsen.

Bij het onderzoek naar vve-gemeenten worden de volgende standaarden onderzocht.

Standaarden gemeente	Onderzocht
1. Gemeentelijk beleid	
1.1 Definitie doelgroepkind	•
1.2 Bereik	•
1.3 Toeleiding	•
1.4 Doorgaande lijn	•
1.5 Resultaten	•
1.6 Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau	•
2. Vve beleidscontext	
2.1 Integraal vve-programma	•
2.2 Ouders	•
2.3 Externe zorg	•
2.4 Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen	•
2.5 Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau	•
3. Vve condities	
3.1 De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt	•
3.2 Er is een gemeentelijk vve-subsidiekader	•

Onderzoeksactiviteiten

Wij hebben de jaarlijkse vragenlijst, ingevuld door de gemeente, geverifieerd. Dit hebben we gedaan aan de hand van de aangeleverde

documenten en de toelichting daarop, in een gesprek met betrokkenen van de gemeente. Vervolgens hebben wij de eisen met betrekking tot het vve-beleid beoordeeld en de eigen aspecten van kwaliteit gewaardeerd.

Legenda

De beoordeling en waardering van standaarden wordt in dit rapport aangegeven door de hiernaast geplaatste legenda.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de resultaten van het gemeentelijke onderzoek naar vve en de afspraken over het vervolgtoezicht.

In hoofdstuk 3 hebben we de reactie van de gemeente op het onderzoek naar vve en de rapportage daarover opgenomen.

Legenda

Beoordelingen en waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- O** Onvoldoende
- K** Kan beter
- V** Voldoende
- G** Goed

2. Resultaten onderzoek op gemeenteniveau

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek bij de gemeente Velsen op de standaarden voor vve.

Samenvattend oordeel

De gemeente Velsen voldoet grotendeels aan haar wettelijke verplichtingen voor wat betreft vve. Dit geldt niet voor de wettelijke verplichting om voldoende aanbod te realiseren voor kinderen uit de doelgroep.

2.1. Voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van de kwaliteitsgebieden 'Gemeentelijk vve-beleid (1)', 'Vve-beleidscontext (2)' en 'Vve-condities (3)'.

Gemeentelijk vve-beleid	O	K	V	G
1.1 Definitie doelgroepkind			•	
1.2 Bereik			•	
1.3 Toeleiding			•	
1.4 Doorgaande lijn			•	
1.5 Resultaten			•	
1.6 Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau			•	

Vve-beleidscontext	K	V	G
2.1 Integraal vve-programma		•	
2.2 Ouders	•		
2.3 Externe zorg		•	
2.4 Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen		•	
2.5 Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau	•		

Vve-condities	O	K	V	G
3.1 De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt			•	
3.2 Er is een gemeentelijk subsidiekader			•	

Gemeentelijk vve-beleid

De standaard Definitie doelgroepkind beoordelen we als Voldoende. De gemeente Velsen heeft in samenspraak met de partners een doelgroepdefinitie vastgesteld. Deze is met name gebaseerd op het risico op achterstand in taalontwikkeling en het opleidingsniveau van de ouders. Ook de thuistaal van ouders is een bepalende factor in de definitie. Professionals bij het consultatiebureau of de kinderopvang kunnen in aanvulling daarop factoren in de gezinssituatie laten meewegen bij het geven van een indicatie voor vve.

De standaard Bereik beoordelen we als Voldoende. Het percentage kinderen dat tot de doelgroep behoort volgens de eigen definitie, is 25% van het totale aantal kinderen in de leeftijd 2,5-4 jaar. Uit de gegevens blijkt dat voor de 247 doelgroepkinderen ruim voldoende plekken zijn gerealiseerd op de voorscholen. De gemeente zorgt er dus voor dat er voor deze kinderen in de kinderopvang voldoende plaatsen zijn met een aanbod gericht op voorschoolse educatie.

De standaard Toeleiding beoordelen wij als Voldoende. Om ervoor te zorgen dat zo veel mogelijk doelgroepkinderen naar de voorschool gaan, heeft de gemeente afspraken gemaakt met het consultatiebureau. Deze voert de toeleiding naar de voorscholen uit, waarbij op de leeftijd van 8 maanden een indicatie plaatsvindt en de gesprekken met ouders starten over inschrijving op een voorschool.

De toeleiding omvat ook extra inspanningen gericht op ouders van doelgroepkinderen die zich niet aanmelden bij een voorschool. Bij weigering van ouders om de kinderen in te schrijven, worden zij opnieuw op het belang van voorschoolse educatie gewezen. Uit de cijfers komt echter naar voren dat teveel ouders besluiten hun kind niet aan voorschoolse educatie te laten deelnemen. Mogelijk zou een sterker ouderbeleid ook kunnen bijdragen aan meer deelname.

De standaard Doorgaande lijn beoordelen wij als Voldoende omdat de gemeente afspraken heeft gemaakt met de vve-instellingen en de besturen over de overdracht van de kindgegevens. De voorscholen maken hiervoor altijd gebruik van een overdrachtsdocument en, indien hier aanleiding toe is, bestaat de mogelijkheid van een mondelinge overdracht. De gemeente zou zich op dit punt nog kunnen verbeteren door ook te stimuleren dat voor- en vroegscholen een doorgaande lijn ontwikkelen in pedagogisch klimaat, aanbod of ouderbetrokkenheid.

De standaard Resultaten beoordelen wij als Voldoende omdat er afspraken zijn gemaakt met de schoolbesturen over de resultaten van vroegschoolse educatie. De gemeente heeft in een convenant vastgelegd dat schoolbesturen de resultaatgegevens aanleveren met hierin opgenomen de leerwinst op groepsniveau. De resultaatafspraak luidt dat van minimaal 50% van de leerlingen de achterstand is afgenomen met 6 maanden. De gemeente kan echter niet aangeven of dit ook daadwerkelijk wordt gerealiseerd en in hoeverre deze afspraken realistisch zijn of juist ambitieuzer kunnen worden geformuleerd. Door de resultaten ook daadwerkelijk te analyseren krijgt de gemeente hier beter zicht op.

Ook de vve coördinatie op gemeentelijk niveau is Voldoende omdat op het gebied van regievoering binnen de gemeente, goede stappen zijn gezet. Zo is beleid geformuleerd in samenspraak met de partners binnen de gemeente en zijn concrete subsidievoorwaarden geformuleerd over de voorwaarden en de inhoud van voorschoolse educatie. Ook is er regelmatig overleg op lokaal en regionaal niveau.

Vve-beleidscontext

De standaard Integraal vve-programma is op orde in Velsen. Met de houders is afgesproken dat gewerkt wordt met een goedgekeurd programma dat de ontwikkeling op de vier ontwikkelingsgebieden taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling stimuleert. De houder en/of locatie kunnen zelf voor één van de programma's kiezen. In de praktijk zijn er twee programma's waar veel mee gewerkt wordt.

De standaard Ouders kan beter. Dit omdat er onvoldoende zicht is op de kenmerken van de ouderpopulatie. Hierdoor is niet zeker of meerdere activiteiten die de gemeente voor ouders organiseert, ook passen bij wat zij nodig hebben. De gemeente zou op basis van een analyse van de ouders in beeld kunnen brengen waar behoefte aan is bij ouders en het aanbod hierop aanpassen. Dit kan bijvoorbeeld taallessen zijn of opvoedcursussen maar ook de behoefte aan dagopvang. In dat geval zou het bereik mogelijk kunnen stijgen door voorschoolse educatie aan te bieden op de kinderdagverblijven. Ook zou de gemeente hierbij duidelijk moeten maken welke doelen zij hierbij nastreeft op het gebied van ouderparticipatie.

De standaard Externe zorg beoordelen wij als Voldoende omdat de gemeente zorgt voor een netwerk van zorgverleners, zodat de peuters de zorg en ondersteuning krijgen die zij nodig hebben. Een belangrijke partner hierin is het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) waar geen sprake is van wachtlijsten. Dit is wel het geval bij de gespecialiseerde zorg. Om de zorg voor peuters verder te versterken heeft de gemeente voorzieningen getroffen om op sommige groepen een derde pedagogisch medewerker mee te laten draaien. Ook experimenteert een voorschool met 'peuterspeelzaal plus'. Hierbij is extra zorg georganiseerd voor kinderen met gedragsproblematiek of kinderen waarbij nog onduidelijk is welke hulp nodig is. Deze extra zorg wordt verzorgd door Kenter jeugdzorg.

De gemeente heeft maatregelen genomen om de interne kwaliteitszorg rond vve op voor- en vroegscholen te stimuleren en zo beter zicht te krijgen op hoe de locaties de kwaliteit van vve evalueren en zo nodig verbeteren. Zo moet de komst van HB-geschoolde coaches leiden tot een verhoging van de kwaliteit van het pedagogisch-didactisch handelen in de groepen. Ook is er een kwaliteitsmedewerker aangesteld om de kwaliteit in kaart te brengen en te verbeteren.

De standaard Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau kan beter. Dit omdat de gemeente nog niet zover is dat er met de instellingen afspraken gemaakt zijn over het

regelmatig evalueren, verbeteren en borgen van de kwaliteit. Ook is nog niet vastgesteld welke kwaliteit de voorscholen moeten bieden en hoe ze zich hierover verantwoorden. Dit geldt bijvoorbeeld ten aanzien van de pedagogische en educatieve vaardigheden, de zorg voor de peuters of de ouderparticipatie.

Vve-condities

De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt. Daarmee beoordelen we deze standaard als Voldoende.

Tenslotte beoordelen we ook de aanwezigheid van een gemeentelijk subsidiekader, als Voldoende. In dit kader heeft de gemeente vastgelegd aan welke voorwaarden een voorschoolse voorziening moet voldoen om in aanmerking te komen voor subsidie.

3. Reactie van de gemeente

Hieronder geeft het college van B en W een reactie op de uitkomsten van het onderzoek. De gemeente Velsen geeft aan hoe zij hiermee aan de slag gaat.

In de VVE-bevraging in 2020 en eerdere jaren hebben wij bij vraag 8 VVE steeds het aantal daadwerkelijk door doelgroeppeuters bezette plekken opgenomen. Onze VVE-peuteropvanglocaties hebben echter allemaal gemengde groepen van doelgroeppeuters en niet-doelgroeppeuters. Dit is ook onderdeel van ons beleid: doelgroeppeuters ontwikkelen zich het beste in een groep waar ook niet-doelgroeppeuters in zitten. We hanteren wel een voorrangsbeleid voor doelgroeppeuters. Dit betekent dat als er een wachtlijst is op een peuteropvang de doelgroeppeuters als eerste worden geplaatst. In de bevraging in 2021 hebben wij daarom het totaal aantal beschikbare plekken op de VVE-peuteropvanglocaties per 1 januari 2020 opgenomen. Dit aantal is 307 en dus ruim voldoende aanbod om de 247 peuters in de doelgroep een plekje te bieden. Deze plekken worden dus ook gedeeltelijk bezet door niet-doelgroeppeuters. Uw rapportage hebben we op 14 juni jl. besproken in onze VVE-werkgroep. We hebben afgesproken om de communicatie richting ouders te verbeteren en uit te breiden door middel van een flyer en mogelijk een website. Verder gaan we de ouders meer ondersteunen bij de inschrijving van hun kinderen en komt er meer aandacht voor de doorlopende lijn. Deze maatregelen gaan we volgend schooljaar uitvoeren. We gaan er vanuit dat het non-bereik hiermee verder zal teruglopen. Overigens was het bereik op 1 april 2021 al toegenomen tot 74,4%. Wij hopen met deze aanvullingen meer inzicht te hebben gegeven in het aantal beschikbare VVE-peuteropvangplekken en de maatregelen die wij treffen om het bereik van de doelgroeppeuters toe te laten nemen.